

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

647. An, & quas pænas infligere possit Archidiaconus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

nec ad eos, quibus ex privilegio Apollonico causarum & controversiarum contra, & in ipsos, personarumque subjectas ratione contractus cognitio competat. Itaque Abbates, Praepositi, seu Archipresbyteri nullius Dioeceseos, qui Ordinarii juris dictione ab immemoriali tempore funguntur non comprehenduntur hoc decreto. ita fere Gallermatt, *loc. cit.* Procedere vero adhuc dictum decretum, dum Archidiaconi, Decani ceterique illi inferiores essent tantum exempti, probat Pignat. Tom. 10. *conf. 67. n. 21. & 24.*

3. Secundò causas concubinatùs Clericorum cognoscere nequeunt Archidiaconi. Pirh, *cit. n. 5.* Zerol. *loc. cit.* juxta expressum textum Trid. *sess. 25. c. 14. de Reform.* sic inquit: *dictorum omnium (agit autem in cit. c. de concubinatù Clericorum) cognitio non ad Archidiaconos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat &c.* Sed neque hoc decretum habet locum, ubi immemorialis consuetudo est pro Archidiacono, aliisque inferioribus. Gallem. *ad cit. loc. Trid.* Testans sic declaratum à S. Cong.

4. Tertio, Neque causas beneficiale cognoscere potest Archidiaconus Trid. *cit. sess. 24. c. 20.* ubi: *Cause omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum duntaxat, cognoscuntur.* Nihilominus & has Archidiaconi stante immemoriali cognoscunt. Pignat. Tom. 10. *conf. 67. n. 16.*

Questio 647. An & quas pœnas infligere possit Archidiaconus.

Resp. pœnas autoritate propria non imponit. Fagn. *ad c. ad hœc. h. t. n. 27.* dum dicitur, *c. i. h. t. paraciam universam circumeat, & cuncta; qua emendatione indigent, ad vicem sui Episcopi corrigat & emendet &c.* præterquam quòd intelligendum id non nisi de correctione minorum delictorum, majora enim ad Episcopum deferre debet; Pirh. *ad h. t. n. 8.* citans Abb. *in c. h. t. n. 2.* accipitur de correctione, quæ fit verbis, monitionibus ac præceptis. Fagn. *loc. cit.* & ex eo Laurent. Dript. *in Speculo suo Archid. art. 2.* Nihilominus posse eum (intellige de se, & irrequisito Episcopo) modicam pœnam imponere. v. g. suspendere ad modicum tempus, tradit Fagn. *loc. cit.* ubi ait: si quis id dicat, forsitan non errabit secundum Innoc. & Jo. And. *ad c. i. h. t. v. corrigat.* & *ad c. licet. de pœnis.* Atque ita etiam videmus, Archidiaconos in Germania in suis visitationibus, secundum exigentiam excessuum vel pecuniarias multas, vel afflictivas & medicinales corporeas infligere de consensu, ut Laur. Dript. Episcoporum, intellige generali, non speciali. Privare vero beneficiis solum potest autoritate & nomine Episcopi. Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 24. n. 28.* Fagn. *cit. n. 27.* ita intelligi posse dicens decretalem *Referente. de præb.* ubi Archidiaconus privat beneficiis. Illud hic notandum ex Laym. *in c. cum Episcopus. de off. jud. ordinar.* Quòd si Clericus peregrinus in Archidiaconatu delinquat, Archidiaconus eum sua autoritate punire non possit, sed Episcopus tanquam proprius & generalis loci Ordinarius; eò quòd Archidiaconi & alii prælati inferiores non ita ac Episcopus propriè territorium suæ jurisdictionis habere censentur.

Questio 648. An excessus puniri possint ab Archidiacono pœnis pecuniariis?

1. **R**esp. affirmative, argumento Trident. *sess. 25. c. 3. de reform.* ubi expresse dicit: *liceat omnibus Judicibus ecclesiasticis cujuscunque dignitatis existant, si eis expedire videbitur, in causis civilibus ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscunque etiam laicos per multas pecuniarias, seu per captionem pignorum, personarum distractionem per suos proprios, aut alienos executores procedere &c.* Jam verò est Judex ecclesiasticus; ergo licebit ei excessus, quorum cognitio & correctio seu punitio ad illum spectat, punire multâ pecuniariâ. Idquæ non solum, dum jus ipsum aut statutum aliquod v. g. synodale, aut consuetudo pro delicto aliquo pœnam aliquam pecuniariam, vel hanc aut aliam, sed etiam ubi nullam determinat (quidquid sit de eo, num tale statutum aut consuetudo statuens pro quolibet delicto certam pœnam pecuniariam valeat; quod per Fagnanum negari ait Laur. Dript. *in suo Spec. Archid. a. 4.* eò quòd exinde exurgat dissolutio ad delinquendum, dum delinquens, maxime dives, non pertimescit culpam, sperans, multòque magis sciens nummis eam redimi posse, pro quo etiam Dript. citat Abb. *in c. licet. de pœnis. num. 5.* Host. Jo. And. *in c. fin. de constit. Marian. Socin. &c.*) Quidquam inquam de eo sit, poterit pro suo arbitratu pœnam pecuniariam infligere Archidiaconus; cum in textu Trid. dicatur: *liceat, si eis videbitur, per multas pecuniarias procedere.* Sed neque etiam tantum, dum impositio pœnæ pecuniariæ est pro coercenda contumacia. De quo non dubitat Fagn. *in cit. c. licet* argumento *c. causis. de off. deleg. & l. 1. ff. Si quis Judici non obtemperet.* Abb. Jo. And. Socin. &c. Sed etiam quando infligitur directè pro excessu diffinitivam pronuntiandò sententiam. Sic enim satis indicant verba Tridentini.

2. Neque his obstat *c. irrefragabili. de off. jud. ordinar. §. ceterum* ubi præcipitur, ut ecclesiarum prælati diligenter provideant, ne statutum illud salutare corrigendi subditorum excessus, & reformandi mores ad quæstum pecuniæ convertant. Nam aliud longè est ex tali correctione per multas pecuniarias quæstum facere, easque instituere astu avaritiæ & cupiditatis, quòd utique per se turpe & illicitum est, adeòque rectè vetatur, eidemque satis obviatur per Trid. dum *loc. cit.* expresse vult, ut dicta multæ pecuniariæ eo ipso, quòd exactæ fuerint, mox piis locis assignentur; aliud eas abaque tali quæstu & fordido avaritiæ spiritu indicere amore correctionis & coercendi criminis. Unde jam etiam non licet eas imponere, dum pecuniariæ pœnæ videntur vilipendi, & ad emendationem insufficientes. Uti nec id licet Archidiacono, ubi vetat consuetudo.

3. Jam verò, dum pœna alia dictata esset à jure pro hoc vel illo delicto, num possit Archidiaconus ultra pœnam illam juris imponere pœnam aliquam pecuniariam (præstipiendo à contumacia) meritò dubitatur. De Episcopo; modò non procedat ex radice cupiditatis, id admittit Fagn. apud Dript. *loc. cit. a. 4.* eò quòd Episcopus Canonem adjuvando